

Provincie Oost-Vlaanderen – Budget 2012

Standpunt CD&V-fractie – 15 november 2012

Hilaire Liebaut

De maatschappelijke context waarin de bespreking van het provinciaal budget 2012 moet/zal plaatshebben, is allesbehalve getekend door een sfeer van optimisme. De verwachtingen van velen zijn somber ingekleurd. Het vertrouwen in de instellingen, de partijen, de instituten en de vertegenwoordigers van dat alles is laag, erg laag en niet alleen in ons land. De zo veelvuldig aangekondigde dreigingen die boven België hangen zullen bij ons die sfeer niet opvrolijken. En toch, van die crisissfeer is in het voorliggend budget weinig of niets te merken. Zolang ik mag en wil spreken over dit bundel van cijfers zal er logisch van enig pessimisme geen sprake zijn. De oppositie had niet anders verwacht en de anderen zijn meteen verwittigd. De cijfers, de einduitslag en de vele, zeer vele engagementen die door de vermelde bedragen mogelijk zullen zijn, leveren ons een stevige en veilige basis om op ons politiek niveau het volgende jaar, dat om diverse redenen ongetwijfeld moeilijk zal worden, met “rustige vastheid” tegemoet te gaan. Het gaat om veel en weinig geld. Weinig in vergelijking met bijvoorbeeld het budget van Vlaanderen of van een grote Vlaamse stad. Veel, want het gaat om het hoogste budget van de 5 Vlaamse provincies en in vergelijking met de 13 grootste Vlaamse steden prijkt dit budget op de 3^e plaats na dat van Antwerpen en Gent, tenslotte 2 havensteden. De begroting van de provincie Oost-Vlaanderen bedraagt iets meer dan 1/3 van de begroting van Gent (36%).

Maar terzake, en me beperkend tot de gewone dienst kwam ik bij het lezen van de documenten tot een paar vaststellingen die met de beschikbare cijfers gemakkelijk kunnen worden onderbouwd :

1) Het tekort van het eigen dienstjaar bedraagt ongeveer hetzelfde bedrag als in het budget 2011 : 7.789.525. Dankzij het gunstig resultaat van de vorige jaren is het algemeen resultaat zoals in het vorige budget positief (+ 15.869.818). Indien de deputatie dit echt zou hebben gewild, was het een koud kunstje geweest om het budget nu reeds “sluitend” te maken. Verhoudingsgewijze zou dit in veel gemeenten ongetwijfeld zo gebeuren en men zou in het geval van de provincie niet eens een beroep moeten doen op kunstgrepen.

2) Wie dan toch struikelt over dit tekort eigen dienstjaar kan troost vinden in een analyse van de cijfers van het budget 2010, de prognose 2010 (bij het budget 2011) en de rekening 2010.

	Budget 2010	Prognose rek.2010 (bij budget 2011)	Rekening 2010
Ontvangsten	231.044.025	231.044.025	238.569.689
Uitgaven	241.200.316	241.200.316	222.420.850
Resultaat dienstjaar	- 10.156.291	- 10.156.291	16.148.838
Saldo art. 02	- 5.167.815	- 5.167.815	5.518.301
Resultaat vorige dienstjaren	36.520.950	66.906.164 (-resultaat d.j.2009)	66.906.164
Geannuleerde vastleggingen	- (?)	-	6.952.567
Saldo overboekingen	- 3.200.000	- 3.200.000	- 3.200.000
Algemeen resultaat	17.996.844	48.382.058	92.325.870
Saldo reservefonds	15.873.979	15.873.979	15.873.979
Financiële toestand	33.870.823	64.256.037	108.199.849

Uit de rekening 2010 blijkt dus dat voor 2010 de inkomsten fors onderschat waren en de uitgaven fel overschat. Het vermelde tekort eigen dienstjaar 2010 van -10 miljoen werd in de rekening een positief resultaat van 16 miljoen. Ook het budgettaire resultaat van het dienstjaar 2009 werd eveneens totaal anders in de rekening 2009 dan oorspronkelijk voorzien.

Met die vaststellingen gewapend kunnen we weinig twijfel koesteren aan het eindresultaat dat ook de rekening 2012 zal sieren, uiteraard mits een volgehouden voorzichtige bestedingspolitiek, correct opgevolgd door het zeer bekwame ambtenarenteam dat daarvoor verantwoordelijk is. Al is 2012 een verkiezingsjaar en de verleidingskoorts in zo'n jaar een hoge graad bereikt, lijkt me er geen grond om niet te geloven dat over zoveel maanden de laatste bladzijde van het Strategisch Meerjarenplan wat 2012 betreft anders zal ogen.

De vaststellingen herinneren me aan de kritiek op de versoberingspolitiek die in 2007 werd ingezet/moest worden ingezet. Die kritiek leefde bij oppositie en zelfs in de rangen van de meerderheid. De langzame en zekere verbetering van de cijfers in de loop van de voorbije 5 jaar hebben bewezen dat die politiek de juiste was.

De opeenvolgende Griekse regeringen hadden blijkbaar de gewoonte om de inkomsten wat op te fleuren en de uitgaven wat lager in te schrijven dan verantwoord was. Federale regeringen in België schreven/schrijven traditioneel een gigantisch bedrag in het budget aan inkomsten uit de strijd tegen de fiscale fraude of ze vergissen zich even inzake de financiële weerslag van één van de nieuwe fiscale maatregelen. Ik heb de indruk – 't is maar een indruk – dat de eerste gedeputeerde, dat deze deputatie precies het omgekeerde doet. Op dit moment zijn er in dit land niet veel besturen meer die zich een dergelijke invulling nog kunnen veroorloven.

De conclusie is duidelijk : dit budget 2012 laat na nazicht van de uitgebreide informatie over de voorgaande budgetten en de rekeningen sinds 2007 geen aarzeling toe om zich zeker te weten van het feit dat de budgettaire en financiële toestand van onze provincie in wezen kerngezond is.

3) - Het budget van de gewone dienst 2012 wordt procentueel gekenmerkt door één van de geringste stijgingen in vergelijking met alle budgetten sinds 2000 (+2,86%). De naderende verkiezingen hebben dus geen impuls bezorgd.

- De stijging van de provinciale fiscaliteit tussen 2011 en 2012 bedraagt niet meer dan 2,08%, wat vermoedelijk lager zal zijn dan de inflatie in 2012.

- De fiscale ontvangsten stegen in de periode 2007-2012 met 15,05% of 2,50% per jaar (tussen 2000 en 2006 met +8,55% per jaar).

- De personeelskosten groeiden tussen 2007 en 2012 aan met 17,5% (of 2,91% per jaar).

- De personeelsbezetting-VTE is nu min of meer gelijk aan de personeelstoestand op 30 september 2004 : 944,81 in 2004 en nu 952,15. Het resultaat is mede gunstig beïnvloed door een aantal “verschuivingen”. Er zijn hoe dan ook ernstige inspanningen gedaan om de evolutie onder controle te houden, rationeel te beheersen.

- De provinciale opcentiemen op de onroerende voorheffing (295) staan op het niveau van 2001 en de APB is jaarlijks slechts geïndexeerd, wat volkomen verantwoord is gezien de oorsprong, de reden van deze techniek van indexatie.

- Het totaal bedrag van de voorziene subsidies aan een paar honderd verenigingen, instellingen en organisaties met een sociaal, cultureel of religieus/humanistisch doel en indirect via die organisaties aan een ongekend aantal Oost-Vlamingen is weinig gewijzigd en bedraagt nog steeds ongeveer 1/5 van de gewone uitgaven eigen dienstjaar.

- En tenslotte, bijzonder positief is de zorg om de toekomst, die spreekt uit de cijfers :

- De schuldenlast blijft onder controle :

De toename per jaar bedroeg in deze bestuursperiode niet meer dan 3% per jaar en in verhouding tot het totaal bedrag aan uitgaven is de schuldenlast procentueel niet verhoogd in deze periode (cfr. blz. 21 van de toelichtingen en bijlagen bij het budget 2010, de grafiek op deze bladzijde toont zelfs een lichte daling van het schuldenpercentage).

- De reservefondsen - het bijzonder fonds voor de Waalse Krook
- het fonds voor de renovatie van het PAC
- het voorbeeldige Pensioenfonds, waarop de provincie Oost-Vlaanderen terecht trots mag zijn.
- de tweede pijler voor het pensioen

contractuelen

- De techniek van de overboekingen (34 miljoen in 2012 !) als middel om de toename van de schuld af te remmen. De hypotheek die elke opgenomen lening voor de toekomst betekent, wordt daardoor lichter.

- En er is tenslotte de aankoop van de ruimte om het PAC uit te breiden met als doel de centralisatie van de diensten én een nieuwe huisvesting voor de raad en de fracties.

Zelfs wie heel kritisch dit budget leest en het vergelijkt met vorige budgetten om de evolutie op langere termijn te kunnen zien, kan naar mijn oordeel enkel aanvaarden dat we – de oppositie én de leden van de meerderheid – kunnen discussiëren en van mening verschillen over de besteding van de beschikbare middelen, maar dat een ontkennen van het positief karakter van financiële en budgettaire (eind)resultaten onzin is. De tijd zal ongetwijfeld het bewijs leveren dat deze stellingname correct was. Ik herhaal, de budgettaire en financiële situatie van deze provincie is kerngezond.

Over de diverse beleidssectoren zal ik het niet hebben. Mijn fractiegenoten en de andere collega's zullen het daarover hebben in hun tussenkomst(en).

Terwijl deze provincie en vermoedelijk ook de andere provinciebesturen een voorbeeldig ontwerp van budget kunnen voorleggen, kampt de Vlaamse regering alweer met budgettaire problemen. Het aandringen van de zich vormende federale regering om meer te participeren aan het doen dalen van het overheidstekort, de klap van Dexia, de lagere economische groei of nulgroei en andere kwellingen hebben het beginnende optimisme van de eerste helft van dit jaar gecounterd. Tenzij er zich een onverwachte gunstige ontwikkeling zou voordoen, ziet het er niet naar uit dat deze nieuwe tegenvallers snel zullen verwerkt zijn of zonder inkrimpingen te keren vallen. Maar een en ander is voor deze regering blijkbaar geen beletsel om verder werk te maken van de uitvoering van het zogeheten witboek, wat niet meer en niet min moet leiden tot een insnoeren van de bevoegdheden van de provincies. Ik verberg niet dat ik me grondig blijf ergeren aan wat er gaande is. Onbeantwoord blijft de vraag naar de reële, concrete hindernissen die de provincies opwerpen voor het Vlaamse beleid of voor de gemeentebesturen en die niet op een eenvoudiger wijze zouden kunnen worden uit de wereld geholpen. Zijn er dwingende redenen om de inzet

van de provincies in sectoren als cultuur of welzijn af te remmen, terwijl voortdurend duidelijk wordt hoe groot de noden binnen die sectoren zijn en waar de provincies traditioneel veel nuttig werk hebben verricht? Worden de aloude culturele doelstellingen van de Vlaamse Beweging (culturele verheffing, volksopvoeding, aandacht voor het eigen verleden...) echt gediend door de politiek van een minister die voorhoudt een vaandeldrager te zijn van die in wezen emanciperende en democratische beweging? Waar zal Vlaanderen de eerstvolgende jaren de financiële middelen halen om te doen wat nu aan de provincies wordt ontnomen? De crisis waarin de financiën van vele gemeenten waren (vóór de Dexia-crisis) en zijn verzeild, laat ze geen ruimte om de leeggekomen beleidsruimte in te vullen. Ik vrees het vacuüm dat op het terrein zou kunnen ontstaan, wat nogmaals de antipolitiek zal voeden. Wie zal iets voelen of weten van de meer efficiëntie bij het besturen die men zogezegd nastreeft door die afbouwpolitiek? Integendeel.

Rond het aanpakken van de eventuele bestuurlijke kwesties die de honderden andere instellingen en organismen tussen de Vlaamse regering en de gemeentebesturen zouden stellen, heerst al maandelang een grote stilte.

Het vertrouwen in de politiek en de politici is vandaag zeer gering en de achting voor alle verantwoordelijken van gerecht, Kerk, politiek, bankwezen... is laag. Zo lezen, horen en weten we. De ergernis is groot en er zijn vele oorzaken voor aan te wijzen. De roep om een aantreden van technici in de plaats van de politici zal ook bij ons gaan weerklinken. De geschiedenis leert dat een bewind van technocraten geenszins een garantie betekent voor een goed beleid, maar wie geeft om die lessen uit het verleden? Misschien volgt nog de roep om een sterk gezag, zeker als de crisis massaal zou slachtofferen. Heeft de politiek veel verkeerd gedaan en hebben sommige politici boter op het hoofd, vanuit de politiek kunnen we aan de zo kritisch geworden burgers de vraag stellen hoe groot hun interesse was voor het politiek doen en laten in het (recente) verleden? Hebben we geen tijd van vrijheid-blijheid achter ons liggen? Hoe is het mogelijk geweest dat zelfs pure populistten met hun waanzinnige plannen en verleidelijke slogantaal bij opeenvolgende verkiezingen zo'n succes behaalden? Waarom mocht politiek niet als iets ernstigs overkomen? Het moest leuk en leeg blijven. Berlusconi beantwoordde 17 jaar perfect aan dit verlangen. Alle partijen konden de voorbije 2 decennia succes oogsten met populaire BV's op de lijst te plaatsen, in feite politieke analfabeten. Een politiek debat op televisie moest gensters slaan, geen ingewikkelde dingen uitleggen door met meer dan 5 woorden te antwoorden op een vraag die al onmiddellijk werd verdrongen door de volgende vraag of onderbreking. De socio-culturele verenigingen of zogeheten vormingsbewegingen schrapten elke verwijzing naar politiek bij het opstellen van hun jaarprogramma. Koken, eten, reizen, kaarten... De keuze was beperkt, maar leuk. Ze hebben, naar mijn mening, geabdiceerd en gefaald in de vorming van wie bij een eerstvolgende crisis het meest kwetsbaar waren of zijn.

Hoeveel ruimte hebben de kranten nog besteed aan het debat in de provincieraad of gemeenteraad? Politici dienden zich niet toe te leggen op het beleid, de dossiers, maar op persoonlijk dienstbetoon en public relations. Ik was onlangs getroffen door de verbazing van een behoorlijk aantal aanwezigen tijdens een debat over de armoedeproblematiek (dan toch?), wanneer op de vraag wie dan de vermelde problemen moest aanpakken, werd geantwoord dat dit uitgerekend de opdracht van de politiek is. De ontzuivering is groot. Het zou echter bijzonder waardevol zijn indien de aanwezige ergernis kon leiden tot een in vraag stellen van de eigen relatie tot de politiek en het beleid. Een Europese waardenschaal wijst uit dat er nog steeds interesse zou zijn voor de politiek. Misschien. De bijkomende vraag zou kunnen zijn of die belangstelling ruimer is dan de bekommernis om een oplossing voor de eigen problemen.

Recent richtte de kritiek zich op de aanwezigheid van zoveel politici in vele raden van bestuur. Hun onbekwaamheid werd als een feit voorgesteld. Dat hun aanwezigheid iets van doen heeft met de inbreng van publieke middelen en met het aansnijden van materies die essentieel tot hun beleidsverantwoordelijkheid behoren, werd even vergeten in de commentaren en columns.

Toegegeven, als politici die uiteraard veelal niet dagelijks betrokken zijn bij de materie die op deze bestuursvergaderingen wordt behandeld, staan ze dikwijls/soms zwakker dan de vertegenwoordigers die beroepshalve de bewuste materie beter en dikwijls zelfs excellent kennen. De vraag dringt zich daarom op of in de toekomst de provinciale vertegenwoordigers in die raden allerhande niet beter kunnen worden voorbereid en begeleid. Meer beslagen aan tafel komen, zou de vertegenwoordiging een meerwaarde geven. Het probleem is des te dringender omdat de hogere overheid niet nalaat flink bij te dragen tot de toepassing van de wet van de toenemende complexiteit. Elke nieuwe minister aarzelt niet om de bestaande structuren te hervormen, wetten en reglementen te herzien. Wie de sector van bijvoorbeeld de sociale woningbouw al vele jaren volgt, zal me niet tegenspreken.

Vegend voor eigen deur, stel ik de vraag of de raad in de toekomst niet moet opteren voor een herstel van de vroegere commissiewerking, de herinvoering van de sectorcommissies, waar tijd zou worden vrijgemaakt voor meer voorlichting door de betrokken gedeputeerde, het uitstekend kaderpersoneel van deze provincie, of, indien het past, door externen. Het zou ons als raadsleden helpen om deskundiger te oordelen over een dossier. Het invoeren van de fameuze Beleids- en beheerscyclus (BBC) zal – contradictorisch met de voorgehouden bedoeling – het opvolgen nog – nodeloos – ingewikkelder maken. Vanzelfsprekend zal de eerlijke verdeling van de zetels in de commissies wat complexer worden, want niet elke commissie hoort in voorkomend geval evenveel samen te komen.

Een derde bezorgdheid betreft het imago van deze instelling, waarvan ik de waarde voor het goed besturen van de gemeenschap nooit heb onderschat, des te meer omdat enige kennis van de historische verdiensten van de provincies op tal van terreinen (o.m. het Vlaams cultureel leven) die waardering enkel heeft gevoed.

Ik heb geen bezwaar tegen een studie over de samenwerking met de andere recreatiedomeinen, zoals voorgenomen. Ik hoop wel dat het geen operatie wordt van veel geld geven, waarbij haast niemand weet welke bijdrage de provincie levert en wat niets bijdraagt tot het imago van de provincie bij het publiek. De studie over het imago van de provincie, één of twee jaar geleden uitgevoerd, ondersteunt dit betoog. De provincie is het best gekend door en wordt het meest gewaardeerd voor haar eigen initiatieven, wat ze helemaal zelf doet. Begrijpelijk is het zeker. Mag ik de lijn doortrekken naar het opzetten van eigen bosgebieden, eigen natuurverbindingengebieden, de zorg om bijvoorbeeld de rijke en sinds een paar generaties van deputaties en ambtenarenkaders opgebouwde erfgoedbibliotheek in de provinciale bibliotheek-Zuid. Het zou doodjammer zijn – en een krachtiger term ligt achter mijn lippen – als ze niet meer zou behoren tot het bezit van de provincie, enz. enz.

Klachten over de politiek en de politici zijn natuurlijk van alle tijden. Cyriel Buysse, een groot vertellerstalent en een uitstekend waarnemer van het doen en laten van mensen, beschrijft een zitting van ons nationaal parlement in zijn roman *Een leeuw van Vlaanderen*, waarvoor de daensist Hector Plancquaert (1863-1953) uit Wortegem-Petegem als model stond.

CITAAT

DANK

GOEDKEURING

Lokeren – Gemeenteraadsverkiezingen 1919-1940

	Katholieken	Liberalen	Socialisten	Andere
1921	52,42 zetels : 10	22,44 zetels : 4	25,14 zetels : 3	-
1925	50,73 9	24,04 4	25,59 4	-
1932	49,6 9	21,05 3	29,35 5	-
1938	44 Concentratie 9	19,75 3	29,12 5	7,82 Eenheidsfront -
1946	49,78 10	18,51 3	27,06 4	4,64 Communisten 0

Lokeren

- 1830-1836 : orangistisch - Pierre Bernard Verheyden (katholiek) (1830-1842)
- 1836-1842 : katholieke meerderheid - Katholiek schepencollege
Pierre Bernard Verheyden
- 1843-1855 : " " - Gemengd schepencollege
Charles Roels (liberaal) (1843-1850)
Pierre René Blancquaert (1850-†1855)
- 1855-1858 : " " - Homogeen katholiek schepencollege
Eduard Meyvis (1855-1861)
- 1858-1861 : " " - Katholieke burgemeester (Meyvis) + 2 lib. schepenen
- 1861-1862 : liberale meerderheid - Liberaal schepencollege
Adolphe Van Landeghem (1861-1872)
- 1862-1872 : homogeen liberaal - Liberaal schepencollege
Adolphe Van Landeghem
- 1872-1878 : katholieke meerderheid - Katholiek schepencollege
Charles Eugène Thuysbaert (1872-†1874)
Charles Ferdinand Van Gothem (1874-1879)
- 1879-1890 : liberale meerderheid - Liberaal schepencollege
Charles Beuckel (1879-1890)
- Krach Volksbank Lokeren 1887
- 1891-1903 : Homogeen katholiek - Katholiek schepencollege
Prosper Thuysbaert (1891-†1908)
August Raemdonck (1908-†1939)
Van der Poorten (1939-†1940)
- 1904-1938 : katholieke meerderheid - Katholiek schepencollege
- 1939-1940 : concentratie - KVV + VNV